

Muuttuuko nuorisotutkijuus?

Vuoden 2022 ensimmäisestä numerosta alkaen *Nuorisotutkimus*-lehti ilmestyy painetun lehden rinnalla verkkolehdenä. Myös aiempien vuosikertojen saavutettavuus paranee huomattavasti niiden siirtyessä Tieteellisten seurain valtuuskunnan ylläpitämään Journal.fi-palveluun avoimesti luettavaksi; tuoreimmat tilaajille heti, uusimmat numerot kaikille avoimesti vuoden viiveellä ja aiemmat vuosikerrat digitalisoinnin edetessä. Kuumeisesti odotettu uudistus on merkittävä nuorisotutkimuksellisen tiedon välittämisen näkökulmasta.

Tieteellisten julkaisujen saavutettavuus on jo usean vuoden ollut tiedejulkaisukentän kuuma peruna. Eteen tulleet nopeat ja syvät poikkeusolot edellyttävät aiempaa nopeampia ja avarakatseisempia tapoja tutkia muutosta. Tarvitsemme uusia käsitteitä, uusia tutkimusstrategioita ja uusia tapoja keskustella tuloksista. Yhä tulee kuitenkin turvata tieteellisen tiedon syventyminen tiedeyhteisön vertaisarvioinnissa ja vuorovaikutuksessa. Kokonaisuutena tieteellisen ja yhteiskunnallisen vaikuttavuuden dynamiikka edellyttää uusia tulkintoja. Ovatko poikkeusolot muuttaneet nuorisotutkimuksen kenttää? Muuttuuko nuorisotutkijuus?

Tämän *Nuorisotutkimus*-lehden artikkelit, katsaukset ja lektiot korostavat osallisuutta, reflektiota ja herkkyyttä tunnistaa ilmiöitä, ottaa niitä tutkimuskohteeksi ja arvioida niiden yhteiskunnallista merkittävyyttä. Lehden avaavat **Jenni Kallio**, **Päivi Honkatukia** ja **Annika Valtonen**, jotka hahmottelevat ja haastavat nuorisotutkimuksen *nuorilähtöisyyttä* ja nuorisotutkimuksen tiedontuotannon käytäntöjä poikkeusolojen tutkimustoiminnassa. He kuvaavat eettisen kestävyuden itseymmärryksen johtaneen tulkintaan 'suhteellisesta etiikasta', jossa pelkkä rutiininomainen eettisyys ei riitä, vaan eettisesti kestävät tutkijantaidot edellyttävät soveltamista ja vuorovaikutusta.

Kallion, Honkatukian ja Valtosen tutkimuksessa nuorten kohtaaminen pandemian aikana oli edellyttänyt kriittistä tulkintaa yksityisen ja julkisen tilan rajapinnoista ja tutkimuskontekstista. Tutkimuskontekstin moninaistuminen esimerkiksi videoyhteyksien välityksellä toteutettavan tutkimuksen myötä korostaa eettisen kestävyuden kriittistä arviointia, mutta myös erityistä vastuuta vastaanottaa nuorten tunteita ja huolia. Tarve nuoruuden elämänvaiheen ja elämänpiirin ymmärrykselle korostuu. Poikkeusolojen tutkimus muistuttaakin nuorisotutkijaa itseymmärryksen merkityksestä – herkistymistä ja tunnistamista. Osaammeko olla avoimia kuulemaan nuorten elämänsäntään liittyviä merkityksiä ja kokemuksia?

Lehden toisessa tutkimusartikkelissa **Marilla Kortessalmi**, **Minna Autio**, **Mette Ranta** ja **Laura Huiku** tarkastelevat, miten esimerkiksi itsenäistymisessä tarvittava *talousosaaminen* onnistutaan kouluopetuksessa liittämään osaksi nuorten kokemuksia ja elämäntilanteita. Kouluopetuksen pedagogiset ratkaisut tuntuvat vielä jättävän oppimisen etäiseksi nuorten elämästä. Heidän tutkimansa nuoret olivat tiedostavia ja pitivät tärkeänä kytkeä osaamistaan yhteiskunnallisiin kysymyksiin, mutta kokivat talousosaamisen omakohtaistuvan vasta peruskoulun jälkeisessä arjessa. Kirjoittajat nostavat esiin, miten opetettavan asian tulee olla koulussa yhä enemmän omakohtaista, tiedostavaa ja nuoren oman elämän kannalta relevanttia.

Koulun ohella nuorten elämänsäntään määrittää myös vapaa-ajanviettotapojen merkityksellistäminen. Kuten **Miia Siutila**, **Tapani Joelsson** ja **Veli-Matti Karhulahti** kirjoittavat *e-urheilua* käsittelevässä tutkimusartikkelissaan, harrastusten ohjatut tai organisoidut muodot voivat toimia eräänlaisina 'sovittelijoina' nuorille merkityksellistä asioista nuorten ja vanhempien välillä. E-urheilu uutena sosiaalisena maailmana etsii vielä muotoa, joka vahvistaisi sen

tunnistamista ja tunnustamista tavoitteelliseksi, vastuullisuutta ja yhteisöllisyyttä sisältäväksi poluksi kohti aikuisuutta. On kuitenkin oireellista, että ollakseen 'oikea' harrastus ja saavuttaakseen yhteiskunnan validoinnin, sen tulee olla organisoitunutta ja yleisesti arvostettua. E-urheilu on kuitenkin jo saavuttamassa yhteiskunnallista ja/tai yhteisöllistä tunnustusta, joka tarjoaa hyväksyntää tuovan position.

Myös lektiot käsittelevät nuorten kuulemisen ja osallisuuden kysymyksiä. **Satu Lehdon** kirjoitus koulun *kerhotoiminnasta* korostaa sen mahdollisuuksia rakentaa ja tukea lasten hyvinvointia. Lehto tuo kuitenkin esiin, miten toiminnan tavoitteet määritellään usein aikuisten maailmasta käsin. Kuten **Georg Bolt** lektiiossaan kuvaa, nuorten osallisuus on ikään kuin 'musta laatikko', johon nuorten näkemykset laitetaan ja josta avautuva osallisuus on valikoitua eikä tunnista nuorten moninaisuutta. Äänen antaminen nuorelle tai lapselle, myönteinen tunnistaminen (Lehto), toisi esiin erilaisia tapoja ymmärtää lasten ja nuorten näkökulmia. **Veronica Salovaara** tuo kuitenkin koulutusvalintoja koskevan väitöstutkimuksensa lektiiossaan esiin, että nuorten osallistaminen heitä koskevissa päätöksissä on paradoksi, jos toimijuutta sidostavia sosiaalisia rakenteita ei tunneta.

Nuorisotutkimuksen reflektio edellyttää myös sen arviointia, mikä tutkimuskohde on marginaalissa, ja mikä ryhmä ansaitsee tulla kuulluksi. Pelkkä vähemmistöpositio eräänlaisena vertailututkimuksen taustamuuttujana ei riitä vaan tarvitaan myös toisenlaisia lähestymistapoja, kuten **Mikko Salasuo** ja **Kati Lehtonen** kuvaavat *saamelaisnuorten* liikuntakulttuuria koskevassa tutkimuksessaan. Nuorten vähemmistöryhmiä ei tavoiteta tilastojen katvealueilla, eikä tilastollisilla aineistonkeruumuodoilla saavuteta ainakaan helposti kattavaa tutkimustietoa harvalukuisista ryhmistä. Vähemmistöryhmien tavoittaminen vaatii nuorisotutkijoilta ilmiön avointa hahmottamista, tutkimuksellista taitavuutta sekä avoimuutta ajatella tutkimuksen tekemistä toisin.

Osallisuuden kysymys tuleeikin moninaistuvassa ja tihentävässä yhteiskunnassa toisenlaiseksi kysymykseksi, joka edellyttää vaikuttavuuden ja tutkimuskontekstin prosessimaista yhdistämistä. Korona-ajan tutkimuksiin liittyen Kallio, Honkatukia ja Valtonen tuovat esiin eettisen vastuun saattaa tutkimukseen osallistuvien nuorten kokemuksia päättäjien ja palvelujärjestelmän tietoon. Tämä kysymys palautuu tiedejulkaisukentän kuumaan perunaan avoimesta, nopeasta, mutta laadukkaasta tutkimusjulkaisusta.

Useat peräkkäiset globaalit kriisit ja poikkeusolot avasivat ja avaavat tutkimuksen tutkimusavaruuksia laajemmiksi ja edellyttävät uusia tiedontuotannon muotoja. Tieteellisen tutkimuksen luonteeseen ja luotettavuuteen liittyvät oleellisesti vertaisarviointi ja itsensä korjaamisen prosessit. Tihentyneessä ja moninaistuvassa tutkimusmaailmassa tarvitaan kuitenkin myös nopeasti tuotettuja politiikkasuosituksia. Tämän yhtälön ratkaiseminen edellyttää tutkijoilta reflektiota julkaisuista jo tutkimusasetelmassa. Miten ja missä tiedetekstien lisäksi tutkijoiden tulee huolehtia tutkimuksen vaikuttavuuteen liittyvistä kysymyksistä? Miten tutkimusta voidaan palauttaa ja jalkauttaa tutkimuskohteeseen? Tutkijoiden lisäksi tätä keskustelua tulee käydä myös tiedekustantamoiden ja julkaisujen perusteella tehtävien arviointien piirissä: millaisia uusia julkaisuväyliä nuorisotutkimus tarvitsee, miten turvataan tieteellisten vertaisarvioitujen tutkimusten edellyttämä tutkimusrauha, miten palkitaan myös muusta tutkimusjulkaisemisesta?

Päivi Berg ja Mira Kalalahti